

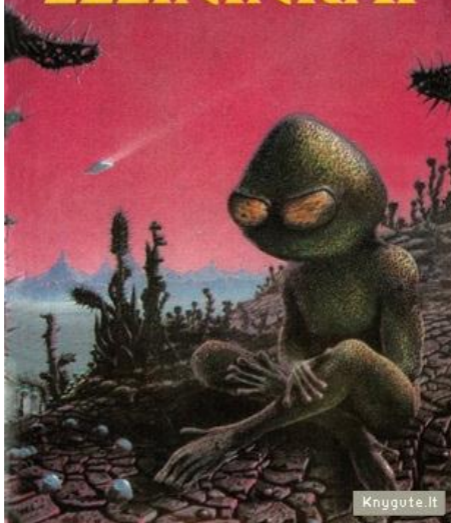

Pasaulinės fantastikos Aukso fondas

27

Robert A. Heinlein

LĖLININKAI

Knygute.lt

Robert A. Heinlein

LĖLININKAI

Mokslinis fantastinis romanas

Ar tikrai tie ateiviai tokie žiaurūs
ir klastingi? O jeigu jie vėl mus
užpultų, kas tuomet pralaimėtų?
Aš, jūs. Visa vadinamoji žmonija!

Iš anglų kalbos vertė JONAS BULOVAS
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
27 tomas. Serija įkurta 1990 m.

Robert A. Heinlein - THE PUPPET MASTERS
New York, NAL books, 1976

Viršelis dailininko Tim'o White'o

Copyright © by Robert A. Heinlein, 1961

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 1995
Elektroninė versija ©Knygute.lt, 2012

1

Ar tikrai jie protauja? Turiu omeny jų savarankišką mąstymą. Nežinau ir nemanau, jog mes kada nors šitai perprasime.

Jeigu tai tik instinktas, labai nenorėčiau sulaukti tos dienos, kai tektų susidurti su tokiais pat, bet protaujančiais sutvėrimais. Mat aišku, kas tuomet pralaimėtų. Aš, jūs. Visa vadina moji žmonija.

O viskas prasidėjo ankstų rytą, - pernelyg ankstų, - 67-ųjų metų liepos 12-ąją: telefonas sučirškė taip šaižiai, kad tikriausiai būtų prižadinęs ir mirusį. Reikia pažymėti, jog mūsų Skyrius naudojasi ypatingais aparatais: už kairiosios ausies, po oda, implantuotai audiorelei duoda impulsą kaulų garsinis laidumas. Buvau bepradedęs čiupinėti aplink save, paskiau prisiminiau, kad aparatą palikau švarko kišenėje, kitame kambario gale.

- Gerai jau, gerai, -suniurzgiau. - Girdžiu. Išjunk šitą prakeiktą zumerį.

- Ypatinga padėtis, - nuskambėjo balsas ma-

no ausyje. - Skubiai atvykti į skyrių!

Trumpai pasiunčiau jų ypatingą padėtį į vieną vietą, bet balsas nesiliovė:

- Nedelsiant pasirodyti Seniui.

Galėjo iš karto taip sakyti.

- Lekiu, - šūktelėjau ir staigiai pašokau - kad net akyse aptemo. Nuslinkau į vonią ir po oda įsistūmiau mikrokapsulę "Giro". Kol vibrosvostas kratė iš manęs dvasią, savo darbą atliko stimulatorius, ir vonią palikau tarsi naujai gimęs žmogus - na, beveik naujai - gal šitaip reiktų sakyti. Beliko užsimesti švarką.

Į bazę patekau pro vieną slaptą įėjimą Markartūro metropoliteno stoties tualete. Suprantama, jūs nerasite mūsų įstaigos telefonų knygoje. Griežtai tariant, mūsų apskritai nėra: išmonė, iliuzija. Dar į ją galima patekti pro mažytę parduotuvėlę su iškaba "Reti pašto ženklai ir monetos". Bet irgi nemėginkite - ten jums tikriausiai pasistengs įbrukti kokį nors senovinį pašto ženklą.

Trumpai kalbant, ieškoti mūsų kontoros beviltiška. Kaip jau sakiau, mūsų paprasčiausiai nėra.

Esama dalykų, apie kuriuos negali žinoti nė vienas valstybės vadovas - pavyzdžiui, ar pa-

tikima jo žvalgybos tarnyba. Viskas paaiškėja tik tuomet, kai tenka ja nusivilti. Kad šitaip neatsitiktų, esame mes. Taip sakant, petnešos dėdei Samui. JTO apie mus nieko negirdėjo, tikiuosi, ir CŽV. O aš apie savo organizaciją žinau vien iš pasiruošimo užduotims, į kurias mane siunčia Senis. Beje, užduotys įdomios - jeigu jums nusispjaut, kur miegoti, kiek valgyti ir apskritai kiek gyventi. Jei būčiau protingesnis, seniai čia nedirbčiau ir pasiieškočiau tinkamesnio užsiėmimo.

Visa bėda, kad daugiau negalėčiau dirbti su Seniu. O man tai labai svarbu. Nepaisant jo, kaip vadovo, griežtumo. Visiškai tikėtina, kad šis žmogus vieną gražią dieną galėtų pasakyti:

- Vaikinai, mums reikia patręšti štai šį medį. Šokite į duobę, ir aš jus užkasiu.

Ir mes šoktume. Visi kaip vienas.

Beje, jeigu jis nors penkiasdešimt trimis procentais būtų tikras, kad tai yra Laisvės Medis, palaidotų mus gyvus.

Senis pakilo iš už stalo ir su paslaptina šypsenėle lūpose raišuodamas žengė man iš priešakio. Aukšta pilka kakta ir didžiulė romėniška nosis darė jį panašų tarsi į Šėtoną, tarsi į

Pančą¹.

- Sveikas, Semai, - pasisveikino jis. - Tiesą sakant, apgailestauju, kad prireikė ištraukti tave iš lovos.

Nei tu apgailestauji, nei ką - pamaniau.

- Man atostogos, - burbtelėjau.

- Teisybė, ir galėsi toliau atostogauti. Mes vyksime pailsėti.

Senis gana savotiškai supranta poilsį, todėl aš, be abejo, jo žodžiais nepatikėjau.

- Galbūt. Šįkart mane pavadinai Semu. O kokia pavarde pakrikštysi?

- Kovanu. Nuo šiol būsiu tavo dėdė Čarlzas. Čarlzas M. Kovanas, leidžiantis užtarnauto poilsio dienas. Be to, norėčiau supažindinti su tavo seserimi Mere.

Kad kambaryje jis buvo ne vienas, pastebėjau vos įėjęs, tačiau, kai nori, Senis sugeba prikaustyti prie savęs visą pašnekovo dėmesį ir išlaikyti jį tiek, kiek jam reikia. Tik dabar pažvelgiau į savo "seserį" atidžiau ir ilgokai neatitraukiau žvilgsnio. Ji buvo to verta.

¹ Pančas (*angl. Punch*) - anglų lėlių teatro personažas; kuprotas, kumpanosis, atkištu smakru (vert. past).

Dabar aišku, kodėl bendram darbui jis mudu paskyrė kaip brolių ir seserį: kad pats turėtų mažiau rūpesčių. Kaip profesionaliam aktoriui nevalia pagal savo užgaidą keisti dialogą, taip ir instrukciją gavusiam agentui negalima nutolti nuo savo vaidmens. Žodžiu, padarė meškos paslaugą: tokią puikią merginą - man į seseris!

Aukšta, liekna, iš priekio - viskas kaip dera. Gražios kojos. Kaip moteriai, platoki pečiai. Ugniaspalvės garbanos ir - kas dažnai pasitaiško iš prigimties rudaplaukėms moterims - kaukolės forma kažkuo primena driežo galvos kontūrą. Nepasakytum, kad ypatinga gražuolė, bet labai simpatiška. Ir žvilgsnis toks įdėmus, veriantis.

Žodžiu, iškart panorau pakelti sparnus tuoktuvių šokiui. Visa tai, matyt, išdavė mano išvaizda, nes Senis tarė:

- Ramiau, Semai, ramiau. Sesuo, žinoma, tavę dievina, tu ją irgi labai myli, tačiau grynai broliškai. Tu rūpestingas ir paslaugus iki koktumo. Kaip sakoma, sena miela Amerika.

- Dieve brangus, nejaugi tokie blogi reikalai? - paklausiau nenuleisdamas akių nuo "sesers".

- Blogesni, negu gali įsivaizduoti.

- Tiek to, kaip nors išsirangysim. Sveika, sesute. Malonu susipažinti.

Ji ištiesė man ranką - tvirtą ir nė kiek ne silpnesnę už maniškę.

- Sveikas, brolau.

Gilus kontraltas! Mano silpnybė. Velniai griebtų tą Senį!

- Galėčiau pridurti, - toliau dėstė jis, - kad sesuo tau brangesnė už gyvybę. Gelbėdamas ją nuo pavojaus, įmanytum žūti pats. Man ne labai malonu apie tai kalbėti, Semai, tačiau bent jau šiuo momentu sesuo organizacijai yra svarbesnė už tave.

- Aišku, - atsakiau. - Dėkoju už delikatumą.

- Semai...

- Gerai, ji - mano dievinama sesuo. Aš sergėju ją nuo šunų ir pašalinių vyrų. Kada pradėdam?

- Iš pradžių užėik į "Kosmetiką". Jie pakeis tau veidą.

- Jau geriau pakeistų galvą. Ką gi, pasimatysim vėliau. Iki, sesute.

Galvos, žinoma, nepakeitė, užtat prie jos pritvirtino mano personalinį telefoną ir iš viršaus aplipdė plaukais. Ševeliūrą nudažė ta pačia spalva, kaip ir staiga apsireiškusios sesers,

pašviesino odą ir kažką padarė su skruostikauliais bei smakru. Iš veidrodžio į mane spoksojo gryniausias rudis - toks pats, kaip ir sesuo. Apžiūrinėjau savo plaukus ir stengiausi prisiminti, kokios spalvos jie buvo iš pat pradžių, prieš daug daug metų. Paskui šovė į galvą, kad ir su seserimi galėjo padaryti ką nors panašaus. Bet galbūt ji iš tikrųjų taip atrodo? Gerai būtų...

Apsivilkau paruoštu kostiumu, kažkas man į ranką įbruko iš anksto prikrautą kelioninį krepšį. Regis, ir Senis pabuvojo "Kosmetikoje": ant jo galvos vijosi mažne pražilę rusvi pūkeliai. Veidas irgi buvo pakeistas. Tiksliai negalėčiau pasakyti kodėl, bet dabar mes, be abejonės, atrodėme kaip giminaičiai - trejetas tikrų šios keistos rudaplaukių rasės atstovų...

- Eime, Semai, - pakvietė Senis. - Aš viską papasakosiu mašinoje.

Mes išėjome į miestą nauju, iki šiol man nežinomu maršrutu ir atsidūrėme ant Nortsaido startinės platformos, aukštai virš Niū Bruklino, iš kur atsivėrė vaizdas į Manhatano kraterį. Aš vairavau mašiną, o Senis kalbėjo. Kai išnirome iš zonos, kurią kontroliavo miesto eismo valdymo tarnyba, jis paliepė užprogramuoti kryptį Di Moino Ajovos valstijoje link; po to aš įsi-

taisiau prie salone sėdinčių Merės ir "dėdulės Čarlo". Pirmiausiai Senis paporino mūsų legendas.

- Trumpai kalbant, mes - nerūpestinga, laiminga šeimynėlė, turistai, - užbaigė jis. - Ir jeigu mums tektų susidurti su koku nors nematytu dalyku, taip ir elkimės - kaip smalsūs, nesupratingi turistai.

- O dėl ko visa tai sumanytai - paklausiau. - Ar teks aiškintis vietoje?

- Mmm... Galbūt.

- Ką darysi... Bet žinodamas, už ką pakliuvai į aną pasaulį, ten jaustumėis žymiai geriau, ar ne, Mere?

"Merė" nutylėjo. Reta moters savybė - mokėjimas tylėti, kai nėra apie ką šnekėti. Senis dėbtelėjo į mane vertinančiu žvilgsniu ir paklausė:

- Semai, ar esi girdėjęs apie skraidančiąsias lėkštes?

- Eee...

- Neapsimetinėk! Tu juk mokeisi istorijos.

- A, šitos... Visuotinis pamišimas dėl lėkščių dar iki Sumaišties? Maniau, kad turi omeny ką nors naujesnio ir tikro. Anuomet paprasčiausiai rodėsi masinės haliucinacijos...

- Nejaugi?

- Nors aš specialiai nestudijavau statistinės anomalinės psichologijos, bet lygtis, regis, prisimenu. Tuomet pats laikas buvo nenormalus: protingą žmogų paprasčiausiai galėjo įgrūsti į beprotnamį.

- O dabar, manai, stojo proto karalystė?

- Na, tvirtinti nesiimčiau... - aš pasirausiau savo atmintyje ir radau atsakymą. - Prisiminiau: Digbio integralas antros ir aukštesnių sekų duomenims įvertinti! Tikimybė, kad skraidančiosios lėkštės - išskyrus paaiškintus atvejus - tėra haliucinacija, pagal Digbį, lygi 93,7 procento. Įsiminiau todėl, kad tai buvo pirmasis atvejis, kai pranešimus apie ateivius iš kitų planetų surinko, susistemino ir įvertino. Vienas Dievas žino, kodėl vyriausybė ėmėsi šito projekto.

Senis išklausė mane ir visiškai nekalta veido išraiška tarė:

- Laikykis įsikibęs sėdynės, Semai: mes vyksdam apžiūrėti skraidančiąją lėkštę. Galbūt net atsipjausime nuo jos gabalėlį atminčiai, kaip ir derėtų tikriems turistams.

2

- Prieš septyniolika valandų... - Senis žvilgtelėjo į laikrodį ant piršto, - ...ir dvidešimt tris minutes neatpažintas kosminis laivas nusileido Ajovos valstijoje, Grinelo apylinkėse. Tipas - nežinomas. Forma - disko pavidalo, skersmuo - apie šimtas penkiasdešimt pėdų. Iš kur - neišku, bet...

- Argi jie nesusekė trajektorijos? - pertraukiau aš.

- Ne, nesusekė, - atsakė Senis. - Štai fotografija iš penkių tūkstančių mylių aukščio. Medžiai kaip kailis, debesies šešėlis, sugadinęs geriausią nuotraukos dalį, ir pilkas ratas - galbūt iš tikrųjų kosminis aparatas, bet lygiai taip pat galėjo atrodyti naftos rezervuaras arba net kūdra.

Merė gražino nuotrauką, ir aš tariau:

- Panašu į didelę stoginę. Kas dar jums žinoma?

- Nieko.

- Kaip nieko? Po septyniolikos valandų? Ten turėtų būti pilna mūsų agentų!

- Siuntėme. Du tyrinėjo apylinkes ir keturi patraukė prie objekto. Nė vienas negrįžo. Aš

labai nemėgstu prarasti agentus, ypač kai šitai neduoda jokių rezultatų.

Staiga suvokiau, kokia sudėtinga susiklostė situacija: Senis nusprendė pastatyti ant kortos savo asmenines smegenis, rizikuodamas prarasti visą organizaciją, nes iš esmės jis ir yra Skyrius. Man pasidarė negera. Paprastai agentas privalo gelbėti savo kailį - kad įvykdytų užduotį ir praneštų apie rezultatus. Šįsyk atrodė, jog grįžti su rezultatais turėjo Senis, antroji pagal svarbą - Merė, o aš pats - ne ką vertingesnis už sąvarželę. Džiūgauti, aišku, nebuvo jokio pagrindo.

- Vienas iš mūsų bendradarbių vis dėlto sušpėjo šį tą pranešti, - toliau kalbėjo Senis. - Jis pabuvojo nusileidimo vietoje, apsimesdamas įprastu žiopliu, ir asmeniniu telefonu spėjo perduoti, kad tai, iš visko sprendžiant, iš tiesų kosminis laivas. Paskui pranešė, kad pasistengs pereiti policininkų užtvarą ir nusigauti arčiau. Paskutiniai žodžiai, kuriuos jis pasakė, buvo: "Štai jie. Maži sutvėrimai, maždaug...", ir daugiau nė žodžio.

- Maži žmogeliukai?
- Jis pasakė "sutvėrimai".
- O pranešimai iš kitų šaltinių?

- Jų kiek tik nori. Di Moino stereotransliavimo studija nusiuntė ten filmavimo grupę. Visa medžiaga, kurią jie perdavė, buvo nufilmuota iš oro ir didelio atstumo. Visur - tik disko pavidalo objektas. Paskui per dvi valandas - nei filmuotos medžiagos, nei naujienų, o po to stambūs planai ir nauji aiškinimai.

Senis nutilo.

- Na ir?.. - nekantravau.

- Pasirodo, tai esą tik pokštas. Atseit kosminį laivą iš skardos ir plastiko surinko du paaugliai miške, netoli fermos, kurioje jie ir gyvena. O pirmieji reportažai neva buvo perduoti komentatoriaus, kuris ir įkalbėjo juos tokiam reikalui, kad vėliau iš to padarytų sensaciją. Jį berods jau atleido, o pranešimas apie ateivius iš kosmoso tėra eilinė "antis".

Aš šiurptelėjau.

- Bet mes per šią "anti" kažkodėl praradome šešis savo bendradarbius. Mūsų uždavinys - juos surasti?

- Ne. Nemanau, kad juos rastume....